

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 14.8.2006
KOM(2006) 459 lõplik

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Seitsmes teatis, piirideta televisiooni direktiivi 89/552/EMÜ, muudetud direktiiviga
97/36/EÜ, artiklite 4 ja 5 kohaldamise kohta aastatel 2003–2004**

{SEK(2006) 1073}

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Seitsmes teatis, piirideta televisiooni direktiivi 89/552/EMÜ, muudetud direktiiviga 97/36/EÜ, artiklite 4 ja 5 kohaldamise kohta aastatel 2003–2004

(EMPs kohaldatav tekst)

1. SISSEJUHATUS

Käesolev teatis on koostatud vastavalt nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ (teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta),¹ muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ,² (piirideta televisiooni direktiiv) artikli 4 lõikele 3. Tegemist on komisjoni aruandega kõnealuse direktiivi³ artiklite 4 ja 5 kohaldamise kohta aastatel 2003–2004 (seitsmes aruanne) ja selle esimeses osas esitatakse komisjoni arvamus liikmesriikide statistiliste ülevaadete kohta artiklites 4 ja 5 nimetatud osakaalude saavutamise kohta seoses iga teleprogrammiga, mis kuulub asjaomase liikmesriigi jurisdiktsiooni alla. Kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et komisjon võib oma arvamus arvesse võtta eelkõige eelnenud aastatega võrreldes saavutatud edu, uute ringhäälingusaadete osakaalu programmist, uute televisiooniorganisatsioonide eriasjaolusid ja väikese audiovisuaalse tootmisvõimsuse või kitsa keelealaga riikide eriolukorda.⁴ Käesoleva dokumendi teises osas esitatakse peamised järeldused, mida saab teha liikmesriikide aruannetest.

Selle iga kahe aasta tagant toimuva aruandluse eesmärgiks on esiteks teavitada teisi liikmesriike, Euroopa Parlamenti ja nõukogu liikmesriikide statistilistest ülevaadetest ning teiseks kontrollida, et liikmesriikides kohaldataks nõuetekohaselt Euroopa ja sõltumatu toodangu edendamise meetmeid. Esimest korda on käesolevasse ettekandesse lisatud Euroopa Liiduga 1. mail 2004. aastal ühinenud kümne liikmesriigi ühinemisejärgse perioodi ülevaade 1. maist kuni 31. detsembrini 2004. Komisjon on hoolitsenud eriti selle eest, et tagada uutele liikmesriikidele võimalus osaleda selles keerulises protsessis ja saavutada – järkjärgulise edenemise põhimõtte alusel – piirideta televisiooni direktiivis sätestatud eesmärgid, eriti direktiivi artiklites 4 ja 5 osutatud proportsioonid.

Täiendavat taustteavet võib saada komisjoni personali töödokumendist.⁵

¹ EÜT L 298, 17.10.1989.

² EÜT L 202, 30.7.1997.

³ „Piirideta televisiooni direktiiv“ või „direktiiv“.

⁴ Need on mittetäielikud kriteeriumid.

⁵ SEK(2006) 1073 – edaspidi „töödokument“.

2. KOMISJONI ARVAMUS ARTIKLITE 4 JA 5 KOHALDAMISE KOHTA

2.1. Üldised märkused

2.1.1. Artiklid 4 ja 5 Euroopa dünaamilise audiovisuaalmaastiku kontekstis

Esimene üldine tähelepanek käsitleb telekanalite arvu pidevat suurenemist Euroopas. Liikmesriikide aruannete hindamine näitab, et artiklites 4 ja 5 käsitletavate kanalite⁶ koguarv suurenes 584-lt 2003. aastal 767-le 2004. aastal. Eelmisel võrdlusperioodil oli selliste kanalite arv tõusnud 472-lt 2001. aastal 503-le 2002. aastal. See tähendab nelja aasta jooksul (2001–2004) 61%-list tõusu, mille peamiseks põhjuseks on olnud Euroopa Liidu viimane laienemine 2004. aastal. Siiski esines isegi EL 15 riikides aastail 2001–2004 oluline tõus (39%), mis sisaldas 12%-list tõusu aastail 2003–2004.⁷ Kanalite arvu seisukohalt viitab see pidevale saatetundide arvu suurenemisele ja Euroopa audiovisuaaltööstuse püsivale dünaamilisusele.⁸

2.1.2. Liikmesriikide rakendamis- ja jälgimismeetodid

Teine üldine märkus puudutab viisi, kuidas liikmesriigid täidavad oma artiklitest 4 ja 5 tulenevaid kohustusi ning aruandluskohustust vastavalt direktiivile.

Sageli esinevad olulised erinevused liikmesriikide vahel seoses kontrollimise iseloomu ja intensiivsusega: st programmide igapäevane jälgimine, statistilised aruanded, ülevaated, valim ja vähestel juhtudel üksnes hinnangud. Jälgimise võib olla läbi viinud sõltumatu reguleeriv asutus, pädev riigiasutus või uuringutega tegelev eraettevõtte. Mõnes liikmesriigis toetuvad riigiasutused ringhäälinguorganisatsioonide edastatud proportsioonidele.

Enamik liikmesriike on komisjonile edastanud täieliku ja igakülgse teabe. See on selge paranemine võrreldes eelmise aruandlusperioodiga, mil mõned liikmesriigid jätsid oma aruannetest välja olulised andmed suure hulga kanalite kohta. Ainult mõni liikmesriik peab veel oma aruannet parandama, eriti seoses artiklis 5 sätestatud proportsioonidega.⁹ Üks liikmesriik jätkas suure arvu satelliidikanalite osas „erandite” tegemist artiklis 5 sätestatud aruandluskohustusest.¹⁰ Komisjon juhib tähelepanu asjaolule, et aruandluskohustus vastavalt

⁶ Vrd indikaator 1, töödokumendi („dokument”) taustdokument 1.

⁷ Seda arengut kinnitavad Euroopa audiovisuaalsektori vaatluskeskuse (EAO) avaldatud andmed. Kanalite koguarv EL-15s oli jaanuaris 2004 881 ringis, samas kui eelmisel aastal oli see arv 780, vrd EAO, Yearbooks 2005/2004/2003, Film, Television, Video and Multimedia, köide 5, tabelid T.21.1. Need arvud sisaldavad riiklikke avalik-õiguslikke ja erakanaleid, millel on maapealne analoogringhäälinguluba, ning kaabeltelevisiooni- ja/või satelliidi- ja/või maapealse võrgu digitaalkanaleid. Välja on jäetud Euroopa-välised EL liikmesriikidele suunatud kanalid, kolmandatele riikidele suunatud kanalid, piirkondlikud, kohalikud ja territoriaalsed kanalid ning riiklike kanalite piirkondlikud või kohalikud saated.

⁸ Vrd diagramm 1, dokument 2, töödokument.

⁹ Tšehhi Vabariik ei edastanud sõltumatute tootjate teoste ja uute teoste proportsioone enam kui 50% kanalite kohta, mis kuuluvad artikli 5 alla. Prantsusmaa ja Rootsi ei edastanud artikli 5 kohaseid andmeid enam kui 20% nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate kanalite kohta. Uute teoste kohta ei esitanud Läti üldse mingeid andmeid ja Taani esitas andmed vähem kui 2/3 aruandekohustuslike kanalite kohta.

¹⁰ Nagu ka eelmistes aruannetes, jättis Itaalia statistiline ülevaade süstemaatiliselt välja kõik satelliidi- ja kaabelkanalid, mis moodustavad umbes 50% kõigist Itaalia jurisdiktsiooni alla kuuluvatest aruandekohustuslikest kanalitest. Komisjon peab neid „väljajäetud” kanaleid „mitteteatatuteks”, mille tagajärg on see, et väljajätt mõjutab negatiivselt Itaalia nõuetele vastavuse taset vastavalt artiklile 5 (vrd indikaator 5, dokument 1). Itaalia võttis 2005. aastal uusi meetmeid, et viia oma õiguslik olukord vastavusse oma kohustustega vastavalt artiklile 5. Komisjon jätkab Itaalia-poolset artikli 5 juriidilise ja

direktiivi artikli 4 lõikele 3 kehtib **iga** televisioonikanali kohta, mis on asjaomase liikmesriigi jurisdiktsiooni all, sõltumata selle edastamise viisist või vaatajaskonna jaotumisest.¹¹ Iga liikmesriigi kohuseks on esitada direktiivi artiklite 4 ja 5 reguleerimisalasse kuuluvate kanalite kõikehõlmav nimekiri ja täielikud andmed nende kohta. Liikmesriikidel ei ole volitusi teha üldisi „erandeid” kõnealuses direktiivis sätestatud kohustustest, välja arvatud juhtudel, mis on nimetatud direktiivis kindlaks määratud ja mille puhul on toodud konkreetsed põhjused.

Samuti tuleb mainida erinevusi igas liikmesriigis kõnealuse direktiivi kohaldamise ja tõlgendamise puhul. Näiteks, mis puutub nõuet reserveerida 10% saateajast (minimaalne osakaal), siis lubab artikkel 5 osakaalu arvestada kas ringhäälinguorganisatsioonide **saateaja** või nende programmeelarve alusel – valiku teeb liikmesriik direktiivi ülevõtmisel.¹² Veel üks näide: teatud liikmesriigid on kasutusele võtnud artiklite 4 ja 5 alla kuuluvate programmide positiivse definitsiooni, mis muudab raskemaks nõutavate proportsioonide saavutamise. Teised on siseriiklikus õiguses otseselt rakendanud artiklite 4 ja 5 alla kuuluva saateaja negatiivset definitsiooni, millega arvatakse välja uudised, spordisündmused, ajaviitemängud, reklaam ja teleturg. See ja muud erinevused teevad keerulisemaks ülesande koguda võrreldavaid ja usaldusväärseid andmeid, mis peavad näitama, kuidas Euroopa TV kanalid kohaldavad artikleid 4 ja 5. Hoolimata nendest erinevustest aitavad allpool toodud tulemused kindlaks määrata peamisi arengusuundi sellel alal ja teha järeldusi liikmesriikide vastuvõetud rakendusmeetmete¹³ efektiivsuse kohta.

2.1.3. *Analüüsi- ja hindamisvahendid*

Nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 3 kohaselt vastutab komisjon artiklite 4 ja 5 kohaldamise eest vastavalt asutamislepingu sätetele. Liikmesriikide abistamiseks nende jälgimiskohustustes on koostatud suunised¹⁴ artiklite 4 ja 5 rakendamise jälgimiseks. Kõnealused suunised on ette nähtud liikmesriikide toetamiseks nende aruandluskohustuses vastavalt artikli 4 lõikele 3, nendes on määratletud teatavad mõisted ja selgitatud võtmekontseptsioone, et vältida tõlgendamise erinevusi.

Lisaks on määratletud terve rida uusi indikaatoreid¹⁵ eesmärgiga pakkuda objektiivset analüüsikoordinaadistikku, et paremini hinnata liikmesriikide esitatud statistilisi ülevaateid.¹⁶

tegeliku kohaldamise ning selle ühenduse õigusele vastavuse tähelepanelikku jälgimist. Samuti tuleb mainida, et Itaalia ei vasta aruandlusstandardile uute teoste osas, mille puhul teatati protsent kõigist Euroopa päritolu teostest, mitte aga protsent Euroopa päritolu sõltumatute tootjate teostest, muutes sellega raskemaks üleeuroopalise võrdlemise ja uute teoste EL keskmise määramise. Nimetatud aruandluspraktikat tuleb kohandada artiklile 5.

¹¹ Artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et „[Selles] aruandes sisaldub eelkõige statistiline ülevaade käesolevas artiklis [artikkel 4] ja artiklis 5 nimetatud osakaalude saavutamisest iga teleprogrammi osas, mis kuulub asjaomase liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, ning kõnealuse osakaalu mittesaavutamise korral iga üksikjuhu põhjused ja osakaalu saavutamiseks võetud või kavandatavad meetmed.“

¹² Praktikas kasutas seda võimalust ainult Prantsusmaa: kolme satelliidi- või kaabeltelevisioonikanali puhul põhineb arvutus programmeelarvel ja kuue maapealse kanali puhul kanalite tuludel.

¹³ Selles kontekstis on sõltumatu „Piirideta televisiooni direktiivi artikli 25 lõikes a sätestatud teleprogrammide levitamise ja tootmise soodustamist puudutavate meetmete mõju uuring”, mis valmis mais 2005 ja mille viisid läbi David Graham ja partnerid, aidanud hinnata artikleid 4 ja 5 ning rakendusmeetmete majanduslikku ja kultuurilist mõju EL 15s, vrd http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/studi_en.htm

¹⁴ Soovitused suunised 11. juunist 1999, vrd http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/art45/controle45_en.pdf

¹⁵ Vrd dokument 1, töödokument.

Kuna liikmesriigid võivad kehtestada üksikasjalikumaid ja rangemaid eeskirju nimetatud direktiivi reguleerimisalasse jäävates valdkondades,¹⁷ aitavad need indikaatorid hinnata edu, mis on saavutatud artiklite 4 ja 5 kohaldamisel nii ühenduse kui siseriiklikul tasandil.

See on üldine taust komisjoni arvamusele, mis on esitatud käesolevas dokumendis. Selles määratakse Euroopa teleprogrammide tootmise ja levitamise soodustamise meetmete kohaldamise üldised arengusuunad **ühenduse tasandil**.¹⁸

2.2. Artikli 4 kohaldamine

Selles osas analüüsitakse saavutusi Euroopa tasandil seoses Euroopa päritoluga teoste suurema osakaaluga, nagu on sätestatud piirideta televisiooni direktiivi artiklis 4.¹⁹

Keskmine **EL saateag**, mis oli reserveeritud Euroopa päritolu teostele kõigi aruandekohustuslike kanalite poolt kõigis liikmesriikides,²⁰ oli **65,18% 2003. aastal ja 63,32% 2004. aastal**, mis tähendab võrdlusperioodi jooksul **langust 1,86 protsendipunkti**. Mis puutub **eelmiste võrdlusperioodide tulemusi**, siis oli Euroopa päritolu teoste keskmine osakaal 66,95% 2001. aastal ja 66,10% 2002. aastal EL 15s. See tähendab 3,63%-list langust nelja järjestikuse aastaga (2001–2004). Võttes aluseks kuueaastase ajavahemiku (1999–2004), on jälgitav Euroopa päritolu teoste osakaalu 2,64%-line üldine tõus. Järelikult oli **keskpika ajavahemiku** osas märgatav **tõusutendents**. Ülaltoodud tulemusi tuleb vaadelda kahe olulise teguri taustal: esmalt puudutavad andmed EL 15 riike kuni aastani 2003 (kaasa arvatud), samas kui 2004. aasta andmed hõlmavad juba ka kümnet liikmesriiki, kes ühinesid ELiga 1. mail 2004. aastal. Viimastel oli Euroopa päritolu teoste kombineeritud keskmine saateag 61,77% ühinemisjärgsel perioodil (1. mai–31. detsember 2004). Arvestades et ringhäälinguorganisatsioonidel ja reguleerivatel asutustel viimati ühinenud liikmesriikides puuduvad Euroopa päritolu teoste edendamise meetmete rakendamise ja kohaldamise ning sellest aruandmise kogemused, võib alla 3 protsendilist erinevust EL 15 keskmisest pidada kordaminekuks ja see peegeldab **üldiselt nõuetekohast artikli 4 kohaldamist kogu ELis**. Teiseks tuleb märkida, et eelnevate aruandlusperioodide puhul põhines Euroopa päritolu teoste keskmine osakaal ainult kõige suurema vaatajaarvuga kanalite andmetel. 2003.–2004. aasta aruandlusperioodi kohta on komisjon lisanud kõigi asjaomaste kanalite, nii primaarsete kui sekundaarsete andmed, sõltumata nende tähtsusest vaatajate osakaalu seisukohalt.²¹

¹⁶ Näiteks mõjutasid nõuetele vastavuse taset (indikaatorid 3 ja 4) negatiivselt kanalid, mille kohta andmeid ei esitatud.

¹⁷ vrd. Artikli 3 lõige 1: praktikas on seda võimalust kasutanud enamik liikmesriikidest (nt stuudiotoodangu väljajätmine Itaalias, arvesse võetavate programmide positiivne definitsioon Saksamaal). Kuus liikmesriiki (E, F, I, NL, SF, UK) rakendavad kõrgemaid protsentuaalseid nõudeid kui need nõuded, mis sisalduvad nimetatud direktiivis mõne või kõigi oma ringhäälinguorganisatsioonide jaoks (nt 60% Euroopa päritolu teoste saateaja nõue Prantsusmaal, 25% reserveerimine sõltumatute tootjate teostele Ühendkuningriigis ja Madalmaades jne).

¹⁸ Üksikasjad **kohaldamise kohta igas liikmesriigis** on esitatud töödokumendi **dokumendis 4**.

¹⁹ Artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et „Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad artiklis 6 määratletud tähenduses Euroopa päritoluga teostele suurema osa oma saateajast, välja arvatud uudiste, spordisündmuste, ajaviitemängude, reklaami ja teleteksti edastamiseks määratud aeg.“.

²⁰ Vrd eespool punkt 2.1.1. (indikaator 1, dokument 1, töödokument).

²¹ Kui varasem lähenemine – jätta artikli 4 alusel arvestusest välja kanalid vaatajate osakaaluga alla 3% (miinimumkriteerium) – võib olla aidanud saavutada kaalukamaid tulemusi, puudub sellise lähenemise jaoks piirideta televisiooni direktiivis alus. Samuti näitab töödokumendi 7. lisa, et tegelik erinevus peamiste kanalite EL keskmise Euroopa päritolu teoste saateaja (**64,45% 2003. aastal ja 63,87% 2004. aastal**) ja kõigi kanalite saateaja vahel on väga väike. Seetõttu kasutatakse käesolevas aruandes, mis

Liikmesriikide tasandil oli keskmine saateaeg 52,75% (Iirimaa) kuni 86,2% (Taani) 2003. aastal ja 49,12% (Tšehhi Vabariik) kuni 86,33% (Taani) 2004. aastal. Keskmise Euroopa päritolu teoste saateaja tõusutendents võrdlusperioodil (2003–2004) oli seitsmes liikmesriigis positiivne ja kaheksas negatiivne.

Vaadates kanalite üldarvu, mis saavutasid või ületasid artiklis 4 sätestatud enamusosakaalu, oli kõigi liikmesriikide kõigi kanalite **keskmine nõuetele vastavuse tase 68,20% 2003. aastal ja 72,80% 2004. aastal**, mis tähendab **4,60%-list tõusu võrdlusperioodi jooksul**.

Võrreldes eelmiste võrdlusperioodidega (69,93% 2001. aastal ja 74,53% 2002. aastal) oli tõus **2,87% nelja-aastase perioodi jooksul** (2001–2004). See on märkimisväärne tõus, arvestades kanalite, eriti eri sihtgruppidele suunatud kanalite arvu suurenemist samal perioodil. Liikmesriikide keskmine nõuetele vastavuse tase kõigi kanalite puhul ulatus 50%-st (Belgia ja Iirimaa) kuni 100%-ni (Soome) 2003. aastal ja 45%-st (Ühendkuningriik) kuni 100%-ni (Eesti, Läti, Malta ja Slovakkia) 2004. aastal. Võrdlusperioodi jooksul suurenes nõuetele vastavuse tase kümnes liikmesriigis, oli stabiilne kahes ja langes kolmes.

Ülaltoodud tulemused näitavad, et piirideta televisiooni direktiivi **eesmärgid** saavutatakse **ühenduse tasandil Euroopa päritolu teoste saatekavva võtmisel ilma probleemideta**. Eriti arvestades kümne liikmesriigi lisandumist, kes ühinesid ELiga 2004. aastal, on need arvud julgustavaks märgiks artikli 4 kohaldamisel kogu Euroopa Liidus.

2.3. Artikli 5 kohaldamine

Selles osas analüüsitakse saavutusi Euroopa tasandil seoses piirideta televisiooni direktiivi artiklis 5 sätestatud osakaaluga.²²

EL keskmine saateaeg, mis oli reserveeritud Euroopa päritolu sõltumatute tootjate²³ teostele (sõltumatud tooted) kõigi aruandekohustuslike kanalite poolt kõigis liikmesriikides, oli 31,39% 2003. aastal ja 31,50% 2004. aastal, mis tähendab võrdlusperioodi jooksul tõusu 0,11 protsendipunkti. Võrreldes **eelnevate võrdlusperioodidega** (37,51% 1999. aastal, 40,47% 2000. aastal, 37,75% 2001. aastal ja 34,03% 2002. aastal) esines oluline langus 6,25% nelja aasta jooksul (2001–2004) ja sama suur langus (6,01%) kuue järjestikuse aasta jooksul (1999–2004). Seega võib öelda, et keskpika ajavahemiku üldine tendents oli langev. Oli märgatav, et erinevusi kanalite saavutuste vahel peaaegu polnud EL 15 ja kümne ELiga 2004. aastal ühinenud liikmesriigil, mille kanalid saavutasid keskmise tulemuslikkuse 31,55% – see oli isegi suurem kui EL 15s (31,47%).

samuti peegeldab esmakordselt olukorda EL 25s, erinevat metoodikat ja esitatakse Euroopa päritolu teoste keskmine proportsioon **kõigis** artikli 4 kohaldamisalasse kuuluvates kanalites. Töödokumendi 7. lisa sisaldab kõigi kanalite nimekirja, mille vaatajate osakaal on üle 3%, ja nende vastava Euroopa päritolu teoste saateaja osakaalu.

²² Artiklis 5 sätestatakse, et „Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad ringhäälinguorganisatsioonidest sõltumatute tootjate loodud Euroopa päritoluga teostele vähemalt 10% oma saateajast, välja arvatud uudiste, spordisündmuste, ajaviitemängude, reklaami ja teleteksti edastamiseks määratud aeg, või liikmesriigi äranägemisel vähemalt 10% oma programmide eelarvest.“

²³ 30. juuni 1997. aasta direktiivi 97/36/EÜ põhjendus 31, milles sätestatakse (mittetäielike kriteeriumide all), et: „...liikmesriigid peaksid "sõltumatu tootja" mõiste määratlemisel võtma asjakohaselt arvesse selliseid kriteeriume nagu tootmisettevõtte omandilist kuuluvust, ühele ja samale ringhäälinguorganisatsioonile tarnitavate saadete mahtu ja teiseste õiguste omandilist kuuluvust“.

Liikmesriikide tasandil ulatus keskmine osakaal 2003. aastal 15,81%-st (Taani)²⁴ kuni 44,95%-ni (Austria) ja 2004. aastal 16,24%-st (Sloveenia) kuni 46,38%-ni (Austria). Võrdlusperioodil suurenes sõltumatute toodete keskmine osakaal kaheksas liikmesriigis ja vähenes seitsmes. Tõusutendents esines seetõttu enamikus liikmesriikides.

EL keskmine nõuetele vastavuse tase kõigi kanalite puhul kõigis liikmesriikides oli **78,40% 2003. aastal ja 81,92% 2004. aastal**, mis tähendab tõusu **3,52 protsendipunkti**. Võrreldes eelmiste võrdlusperioodidega (85,02% 1999. aastal, 84,81% 2000. aastal, 90,67% 2001. aastal ja 89,13% 2002. aastal) langes nõuetele vastavuse tase 8,75 protsendipunkti nelja aasta jooksul (2001–2004) ja 3,10 protsendipunkti kuue aasta jooksul (1999–2004), mis kujutas endast vähest langust keskpikal ajavahemikul sõltumatute toodete ringhäälingus edastamise miinimumnõuetele vastamise osas. Keskmine nõuetele vastavuse tase kõigi liikmesriikide kanalite puhul ulatus 44%-st (Itaalia)²⁵ kuni 100%-ni (Kreeka, Iirimaa ja Soome) 2003. aastal ja 27%-st (Itaalia)²⁶ kuni 100%-ni üheksas liikmesriigis (Küpros, Eesti, Kreeka, Iirimaa, Läti, Leedu, Malta, Slovakkia ja Soome) 2004. aastal.

Keskmine nõuetele vastavuse tase tõusis seitsmes liikmesriigis, oli stabiilne neljas (kahes 100% juures) ja langes neljas. See tähendab üldist positiivset arengut.

Keskmine EL saateag, mis oli reserveeritud Euroopa päritolu sõltumatute tootjate uutele teostele (uued teosed),²⁷ oli **71,66% 2003. aastal ja 69,09% 2004. aastal**, mis tähendab võrdlusperioodi jooksul **langust 2,57 protsendipunkti**. (Need protsendid on seotud kõigi Euroopa päritolu sõltumatute tootjate poolt loodud teostega (uued või mitte). Võrreldes eelmiste võrdlusperioodidega (53,80% 1999. aastal, 55,71% 2000. aastal, 61,78% 2001. aastal ja 61,96% 2002. aastal) esines oluline tõus, 7,31 protsendipunkti nelja aasta jooksul (2001–2004) ja isegi suurem tõus, 15,29 protsendipunkti, kuue aasta jooksul, mis tähendab peaaegu 30%-list suurenemist aastatel 1999–2004. Järelikult saavutati keskpika ajavahemiku seisukohast olulist edu uute teoste osas.

Liikmesriikide tasandil ulatus keskmine osakaal 2003. aastal 31,87%-st (Kreeka) kuni 97,50%-ni (Iirimaa) ja 2004. aastal 22,2%-st (Küpros) kuni 100%-ni (Slovakkia). Üks liikmesriik ei edastanud andmeid uute teoste kohta. Seitsmes liikmesriigis täheldati uutele teostele reserveeritud aja tugevalt positiivset kasvu, ühes liikmesriigis oli see stabiilne ja seitsmes esines langus. Samuti moodustasid selle aruandlusperioodi jooksul uued teosed üle 20% kogu tingimustele vastavast saateajast, olles nelja aasta jooksul veidi, 1,55 protsendipunkti võrra, langenud.²⁸

3. JÄRELDUSED

Teatatud andmed osutavad sellele, et esimest korda on esinenud **Euroopa päritolu teoste saatekavva võtmisel (artikkel 4) teatud vähenemine** ühenduse tasandil käesoleva võrdlusperioodi jooksul. Siiski on keskpika ajavahemiku (1999–2004) tendents positiivne. Artiklile 4 vastava progressi hindamisel tuleb arvesse võtta kahte tegurit. Esiteks sisaldavad

²⁴ Märkimisväärne on fakt, et nii 2003. kui 2004. aastal oli Taani kanalitel kõige kõrgem keskmine Euroopa päritolu teoste osakaal (vrd 2.2 ülalpool), kuid samal ajal väga madal sõltumatute tootjate osakaal, mis viitab sellele, et ettevõttesiseste ringhäälingutoodete osa Taanis on väga kõrge.

²⁵ Nagu ülalpool mainitud, peab komisjon 57st väljajäetud satelliitkanalist kolmekümne üheksat 2003. aastal teatamata jäetuks, mis mõjutab negatiivselt nõuetele vastavuse taset (indikaator 5).

²⁶ Komisjon peab 60st väljajäetud satelliitkanalist neljakümne kolme 2004. aastal nn teatamata jäetuks.

²⁷ St teosed, mida edastatakse viie aasta jooksul nende valmimisest.

²⁸ Vrd diagramm 1, dokument 2, töödokument.

2004. aasta arvud kümmet liikmesriiki, kes ühinesid ELiga 2004. aastal. Teiseks on arutamismeetodit muudetud sel moel, et sekundaarsed kanalid vaatajate hulgaga alla 3% on nüüd samuti lisatud Euroopa päritolu teoste keskmisesse osakaalu. Neid tegureid arvestades on langus olnud suhteliselt väike. Samuti tõusis keskmine ELi nõuetele vastavuse tase üle 4 protsendipunkti käesoleva võrdlusperioodi jooksul. Need tulemused näitavad, et sõltumata veidi langevast lühiajalisest arengusuunast on **Euroopa päritolu teoste saatekavva võtmine ELis stabiliseerunud, moodustades üle 60%** kogu tingimustele vastavast saateajast. Eriti nende kümne liikmesriigi puhul, kes osalesid selles jälgimisaruandluses esmakordselt, on tegemist julgustava arenguga. Seetõttu on üldine direktiivi **artikli 4 kohaldamine** Euroopa tasandil olnud **rahuldav**.

Mis puudutab **artikli 5** kohaldamist, võib **vähemast tõusu** käesoleva võrdlusperioodi jooksul (+ 0,11 protsendipunkti) vaadelda positiivse arenguna, arvestades, et 2004. aasta andmed sisaldavad kümmet liikmesriiki, kes liitusid ELiga 2004. aastal. Siiski kustutab selle keskpikas ajavahemikus ilmnenu lühiajalise tõusutendentsi oluline üle 6 protsendipunkti suurune langus (ehk langus üle 16%) võrreldes 1999. või 2001. aasta keskmisega. Ometi tasakaalustavad seda **vahepealset langustendentsi** teatud määral kolm tegurit: esiteks on ELi keskmine **nõuetele vastavuse tase tõusnud** käesoleva aruandlusperioodi jooksul, mis tähendab, et 2004. aastal vastas Euroopa Liidus oluliselt rohkem kanaleid artiklis 5 sätestatud minimaalsele osakaalule kui 2003. aastal. Seda peegeldab ka suhteliselt väike arv teatamata jätmise juhtumeid, mis on oluliselt langenud, võrreldes kahe eelmise võrdlusperioodiga. Teiseks oli **Euroopa päritolu sõltumatute tootjate uute teoste saatealgade osakaal suhteliselt kõrge**.²⁹ Seoses sõltumatute toodetega on uute teoste osakaal tõusnud 30% kuue aasta jooksul.³⁰ Kolmandaks tuleb meele pidada, et osakaal on kõigil tasandil jäänud **oluliselt kõrgemaks nimetatud direktiivis sätestatud 10%-lisest miinimumist**. Üldiselt on seetõttu artikli 5 kohaldamine olnud rahuldav.

Kokkuvõttes näitab ülaltoodud andmete hindamine ja liikmesriikide aruannete üksikasjalik analüüs,³¹ et piirideta televisiooni direktiivi **artiklite 4 ja 5 eesmärgid täideti** käesoleval võrdlusperioodil (2003–2004) **raskusteta**, nagu see on olnud ka eelmistel aruandlusperioodidel, nii Euroopa tasandil kui ka liikmesriikide tasandil, kaasa arvatud kümme liikmesriiki, kes ühinesid ELiga 2004. aastal.

²⁹ Uued Euroopa päritolu teosed moodustasid kuueaastase perioodi vältel pidevalt üle viiendiku kogu arvesse võetavast saateajast, mis vastas umbes kahele kolmandikule kõigist sõltumatute tootjate teostest. 2003. aastal ületati seda suhet, uued teosed moodustasid enam kui 71% kõigist sõltumatutest toodetest.

³⁰ Absoluutsest seisukohast (seoses kogu arvesse võetava saateajaga) tühistab selle positiivse arengu paralleelne langus sõltumatutes toodetes.

³¹ Vrd dokument 3, töödokument.

Peamiste indikaatorite areng aastatel 2001–2004 (ühenduse tasand)

